

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK

srijeda,

8. rujna 1954.

Izlazi tjedno

God. III. Broj 108

Cijena 10 dinara

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Jača naša mornarica

12-godišnjicu svoje Ratne mornarice naš narod dočekuju ponosni na njena dostignuća u tom relativno kratkom vremenu. Za nepuni deset godina od završetka rata cijelokupno naše pomorstvo, i Ratna mornarica posebno, — boreći se sa nizom teškoća materijalne i tehničke prirode — razvila se u moćan elemenat nezavisnosti i sigurnosti naše socijalističke domovine.

Osvrt na godine teških napora ali i ogromnih uspjeha u izgradnji naših pomorskih snaga pokazuje, da je vjekovna težnja naših naroda za slobodom svojih obala i svog mora — postala stvarnost koju nitko više ne može izmjeniti.

Prije deset godina, na preko hiljadu kilometara naše granice na moru stajali su ljudi prekaljeni u Narodnoj revoluciji — spremni da brane težnje naše Revolucije i naš Jadran, ali sredstava potrebnih za uspon našeg pomorstva nisu imali. Talijanski i njemački osvajači besprimernim divljaštvom opustili su i ono slabih objekata na moru koji su ostali poslije sloma bivše Jugoslavije. Trebalo je početi od ničega, bez iščje pomoći. Obećavana pomoć rukovodilaca SSSR-a nije nikad došla, jer je nikad nisu ni namjeravali dati. Sva njihova obecanja bila su sračunata na to, da ometu razvijati naše Mornarice i naših brodogradilišta, da pasiviziraju naše vlastite snage.

Usaporedo s izgradnjom plovnih objekata izvršeni su obilni radovi u izgradnji luka i školanju pomorskog kadra. Zahvaljujući takvom samoprijegoru naših radnih ljudi da osiguraju svoje pomorske granice, Jugoslavenska ratna mornarica i naše pomorstvo u cijelini predstavlja danas čvrst bedem o koji će se razbiti svi nasrtaji tudina na naše more i našu zemlju. Vještina i hrabrost naših pomoraca poznata je odavnine u čitavom svijetu. Ali nikada, u toku svoje vjekovne borbe za ovu našu obalu i more naši narodi nisu imali tako moćnu i jedinstvenu snagu kao što je danas Jugoslavenska ratna mornarica. Izgrađena na tim slavnim pomorskim tradicijama, nadahnuta herojskim podvizima naših mornara iz Oslobođenog rata koji su sa drvenim brodovima odolijevali modernim ratnim brodovima neprijatelja i najzad ih istjerali sa našeg mora i naše obale — ona danas bdiće na granicama ovog dijela naše domovine. Pod rukovodstvom druga Tita ona će, uvjek kad to našoj domovini ustreba, biti u stanju da odbije svaki nasrtaj na našu socijalističku zajednicu.

Međutim, i pored svih teškoća, mi smo i na tom polju postigli ogromne rezultate. Danas u deset većih moderno-opremljenih brodogradilišta uposleno je oko 12.000 radnika umjesto 1.500 radnika uposlenih u 80 sitnih primitivnih brodogradilišta prije rata. Godišnji kapacitet naših brodogradilišta u očesnom periodu je u nesoupođeno za 600%. U sastav naše trgovacke mornarice stalno pri-

dolaze novi, moderni brodovi, tako da je za posljednjih šest godina u našoj zemlji sagradeno 10 puta više BRT nego kroz 20 godina za vrijeme stare Jugoslavije. Naša brodogradilišta izvršila su, pored toga, popravke na 1,803.860 BRT brodova. Tako je, zahvaljujući izgradnji snažne brodogradevine industrije, naš plovni park, koji je u ratu bio potpuno uništen, dostigao 250.000 BRT. Iako to još uvijek ne zadovoljava potrebe naše zemlje, naša brodogradilišta nam garantiraju da će u dogledno vrijeme te potrebe biti zadovoljene. Naši ekonomski interesi moru postavljeni su tako na sigurnu i čvrstu osnovu.

Dobar dio kapaciteta naših brodogradilišta bio je angažiran na izgradnji plovnih objekata potrebnih Ratnoj mornarici. I pored velikih teškoća oko nabavke potrebnog materijala za brodske pogone i neke dijelove opreme, naša mlada brodogradevna industrija isporučila je svojoj Ratnoj mornarici više od 300 brodova koji danas bdiju na našim morskim granicama. Taj broj će se sve više povećavati zahvaljujući činjenici da su naši radni ljudi uspjeli izgraditi tvornicu brodskih turbin, tvornicu brodskih motora i neke druge.

Usaporedo s izgradnjom plovnih objekata izvršeni su obilni radovi u izgradnji luka i školanju pomorskog kadra.

Zahvaljujući takvom samoprijegoru naših radnih ljudi da osiguraju svoje pomorske granice, Jugoslavenska ratna mornarica i naše pomorstvo u cijelini predstavlja danas čvrst bedem o koji će se razbiti svi nasrtaji tudina na naše more i našu zemlju. Vještina i hrabrost naših pomoraca poznata je odavnine u čitavom svijetu. Ali nikada, u toku svoje vjekovne borbe za ovu našu obalu i more naši narodi nisu imali tako moćnu i jedinstvenu snagu kao što je danas Jugoslavenska ratna mornarica. Izgrađena na tim slavnim pomorskim tradicijama, nadahnuta herojskim podvizima naših mornara iz Oslobođenog rata koji su sa drvenim brodovima odolijevali modernim ratnim brodovima neprijatelja i najzad ih istjerali sa našeg mora i naše obale — ona danas bdiće na granicama ovog dijela naše domovine. Pod rukovodstvom druga Tita ona će, uvjek kad to našoj domovini ustreba, biti u stanju da odbije svaki nasrtaj na našu socijalističku zajednicu.

Poslije mjesec dana rada, 2. o-

Predsjednik Turske Bayar svečano dočekan i toplo pozdravljen u našoj zemlji

Održan zbor birača u Tvornici gline i aluminija Lozovac

Izabrani kandidati za Vijeće proizvodjača Odbornik Vijeća proizvodjača položio biračima račun o svom dosadašnjem radu

Odmah iza raspisa izbora za Vijeće proizvodjača Narodnog odbora kotara, u Tvornici aluminija počele su pripreme oko sredovanja biračkog spiska, kao i političke pripreme u sindikalnoj podružnici i organizaciji SK. Birače je najviše interesiralo predlaganje, a zatim izbor odbornika

za vijeće proizvodjača, jer se on razlikuje od posljednjih izbora, koji su održani 1952. godine. Prošlo je blizu mjesec dana otako su raspisani izbori i u to vrijeme održano je nekoliko sastanaka na kojima se diskutiralo o tom krunom zadatu, koji se se nalazi pred biračima. O shvaćanju i ozbiljnosti svakog radnika zavisi u kolikoj će mjeri biti ispravno i dobro izvršen pri-

Omladinska brigada proglašena 4 puta udarnom

Poslije mjesec dana rada, 2. o- ljenim programom brigadike vratila se sa gradilišta Vino-dol Sibenska srednjoškolska omladinska radna brigada, koja je beogradsku zabilježila najznačajnije rezultate na ovogodišnjoj radnoj akciji. Brigada je proglašena četiri puta udarnom. Udarničke značke i pothvale dane su onima, koji su već u početku počinjali najviše zalaganja. Teren gdje je radila naša brigada nije bio opasan kao na kamenolomu, ali ni osobito podezan za radni učinak.

Omladincima-kama glavni stab nje dodijelio priznanje samo za fizički rad. Poslije sedmosatnog rada brigadi su učestvovali u pjevačkom zboru, te u folklornoj i literarnoj sekcijsi. Sa priprem-

Sastanak Kotarskog odbora SRVI Pojačat će se briga o djeci palih boraca

U posljednje vrijeme se u nekoliko navrata raspravljalo o zbrinjavanju djece palih boraca i one koja su postala žrtvom fašističkog terora. Iako je na području grada i kotara uloženo truda da se toj djeci osigura bolja budućnost, još ih ima mnogo nezbrinute.

Upravo zbog takvog stanja, to pitanje je postavljeno na dnevni red posljednjeg sastanka Kotarskog odbora SRVI. Ustanovljeno je, da na području grada i kotara ima 1070 djece palih boraca, kojima bi putem stipendija trebalo osigurati daljnje školovanje, odnosno izučavanje zanata. Za tu svrhu moralo bi se osigurati oko 35 milijuna dinara godišnje. Vjerojatno da za sada niti Narodni odbor kotara a ni onaj Gradske općine nije u stanju da osigura toliku sredstva.

Medutim, zajedničkim naporima narodne vlasti i poduzeća moglo bi se osjetno popraviti to stanje. Zbog toga je Kotarski odbor SRVI i predviđao da se što prije upriliči sastanak predstavnika vlasti, poduzeća, SRVI, Saveza boraca, Crvenog križa i drugih zainteresiranih faktora na kojem će se oni dogovoriti, kako osigurati potrebnu pomoć djeci palih boraca.

Nije teškoča samo u toče što

Takoder se mnogo raspravljalo o pripremama za organiziranje »Invalidskog tjedna«, koji će se održati u mjesecu prosinac. Izabran je i odbor za te pripreme. Bilo je riječi i o sportskom djelovanju u organizacijama invalida. Svakako bi trebalo nastojati da se invalidi aktivno bave streličtvom, kuglanjem i šahom. Tu aktivnost pokrenuti u prvom redu na području naših općina, koje bi mogle povremeno organizirati i međusobna natjecanja. Predviđeno je, da se u vrijeme »Invalidskog tjedna« održi sportski susreti sa Zadrom i Splitom.

I na ovom sastanku oštvo je kritiziran općinski odbor SRVI

Vodice, koji već poduze vremena ne pokazuje skoro nikakvu aktivnost.

Odlučeno je, da Kotarski odbor pruži neposrednu pomoć toj općinskoj organizaciji.

Reorganizacija rada u Zadružnom savezu

Na posljednjoj izvanrednoj skupštini Zadružnog saveza Šibenik zaključeno je, između ostalog, da se reorganizira poslovanje unutar samog Saveza. Od postojećeg poduzeća »Zadrugar« izdvojiti će ne neke djelatnosti koje će obavljati tri nova poduzeća. Promet industrijskom robom na malo i veliko vršiti će zadružno poduzeće »Sloga«, dok će se zadružno poduzeće »Zadrugar« baviti prometom i preradom poljoprivrednih proizvoda na malo i veliko, a prometom vina bavit će se zadružno-ugostiteljsko poduzeće »Pruklian«.

Osim tega na skupštini je zaključeno da se izradi elaborat za ribarstvo u kojem će biti prikazane stete posljedice od ovogodišnjeg slabog ulova. Na osnovu tog elaborata tražiti će se o-slobodenje ribarske grane od postojećih privrednih obaveza prema društvu. Isto tako tražiti će se smanjenje amortizacione stope za uljarne.

Prilikom održavanja polugodišnjih skupština ili na zborovima birača zadruge, na kojima će se vršiti izbor kandidata za vijeće proizvodjača; pretrest će se pravila i popuniti pristupne izjave i definitivno rješiti pitanje članstva.

nije imao nekih primjedbi i pitanja, predsjedavajući je zaključio ovaj zaista uspješan zbor birača Tvornice gline i aluminija u Lozovcu.

S. B.

Što kaziva jedan bjegunac koji je bio u logoru Fraschetti

VELIKA OBMANA

Jedan naš mladić iz Murtera sa još trojicom pobegao je 13. lipnja o. g. u Italiju. Mlad i neiskusan, a slušajući naklapanja pojedinih mudrijaša i neprijatelja svoje zemlje, mislio je da time rješava sva svoje životna pitanja, da će se u tudi topiti u obilju i slati pakete svojima.

Više tako ne misli. Doživio je veliku obmanu i vratio se kući.

Bijedan život u logoru i saznanje, da može postati orude zločinaca protiv svoje domovine i svojih ljudi, ubrzo ga je navelo da preispita svoj korak i donese novu odluku.

Cežnja za domovinom i unutrašnja borba da ostane pošten, postali su neodoljivi.

**AMERIKA I AUSTRALIJA
DALJE SU OD MJESeca ...**

Kada se ono sa svojim sudionicima bio iskrcao u San Benedetu, rekoće mu u lučkoj kapetaniji, da će za 15 dana biti u Americi. Nada je još više porasla. Sve dobro ide — promislio je u sebi. Prva sjena sumnje pada mu na oduševljene, kada je video da njih četvorica prati u logor 5 policajaca i jedan karabinjer. Doveli su ih u logor Fraschetti kod Rima. Tješio se da je to samo neugodna stepenica koju moraš preći, da bi stigao do obećane zemlje.

Ali dani prolaze a od Amerike ništa.

I odjeća se počela brzo trošiti. A druge ne daju. Ošišali ih i obećali im kape, ali kapa nikako.

... ALI ZATO SU BLIZU USTASE I POP DRAGANOVIC

Ustaški pop Krunoslav Dragičević dolazi im držati predavanja. »Pište kući da je u Italiji dobro« — govori im on. To je prvi susret s njim.

Ali kako će pisati da je dobro? U Ameriku me šalju, ođeće i obuće ne daju, hrane toliko da se nekako održavaš u životu. U logoru je pripadnika mnogih narodnosti. Neki su u njemu već desetak godina. Nikad dalje, pa na druge zemlje kao da više i ne misle. Žive pomiješani s ostalima. Zločinčičko jezgro jugoslavenskih ratnih zločinaca okupilo se u tri odbora: tzv. hrvatski (ustaše), tzv. srpski (četnici), i tzv. slovenski (bela garda). Međusobno se ne trpe. S našim mla-

dićem je u sobi i predsjednik ustaškog odbora. Govori im da se protiv komunizma treba žestoko boriti, s puškom, da treba zaklati Srbe u Hrvatskoj, koji je tlače.

Sobu im napuniše molitvenica i ustaškim novinama (»Croatia«, »Danica«). Tu je i Pavelićeva brošura »Drina«. Na svakog sveca, ili kad to naredi ustaški odbor, treba ići u crkvu, u koju ih se poziva preko razglasne stанице. Ako ne ideš u crkvu postaješ sumnjiv, a može ti se dogoditi da ti ne otpremi poštu. Dani prolaže. Naš mladić i njegovi ne odlaze u Ameriku. Upisali ih u ustaše, jer tu drukčije ne možeš. Na njega vrše stalni moralni pritisak. Pokušavaju usaditi mu mržnju na socijalističku Hrvatsku i Jugoslaviju. To ga sili na razmišljanje. Strah ga je od te okoline. A još veći strah da ne podlegne.

Pop Draganović svojim ustaškim otrovom pokrivenim nekakvom (zna se: fašističkom) brigom za Hrvatsku, nastoji da ih i dalje obmanjuje i truje. Starijima govori da će ići u Južnu Ameriku, gdje tzv. Hrvatska ima svoju vojsku i trgovačku flotu. »Niste ovđe došli da u Jugoslaviju šaljete pakete, već da se borite za oslobodenje Hrvatske.«

Tako starijima.

A mladić pop govori da će na naukovanje u Južnu Ameriku ili u Australiju. Našem mladiću i njegovima dao je jednom prilikom 200 lira i 3 karamele. S njime su se morali slijati. Jednom su im ustaše uzelji mjeru, jer da će im skroziti po dva odijela i da će ići na letovanje kod Napulja. Od toga nije ništa bilo.

Kada je jednom držao misu, Dragičević je pozvao prisutne da izmole nekoliko očesa na ustaše poginute za »NDH«.

Put u Ameriku pretvorio se našem mladiću u pakao.

Mlad je, ali najteže mu je na tom putu da pronađe svoju dušu, svoju savjest. Bio je dijete kada je doživljavao strahote okupacije. Zar da on postane zločinac?

Naš mladić traži izlaz, mogućnost da se vrati kući.

**»VISOKA POLITIKA« RAT.
NIH ZLOČINACA**

Ispitivanju mogućnosti povratka, došao je jednom u raz-

govor i sa šefom »srpskog« logora. Taj mu »čišnici« kazao: »Ovdje je teško. Hajde ti mladiću kući!«

Nije se teško dosjetiti zašto mu je tako kazao.

To je ta »visoka politika« ustaške i četničke ratnozločinske emigracije. Četnici žele da ustaška emigracija bude što malobrojnija, da bi porasla cijena njihovo, da bi »dokazali« kako u Jugoslaviji Srbe tlače Hrvate. Ako ne ideš u crkvu postaješ sumnjiv, a može ti se dogoditi da ti ne otpremi poštu. Dani prolaže. Naš mladić i njegovi ne odlaze u Ameriku. Upisali ih u ustaše, jer tu drukčije ne možeš. Na njega vrše stalni moralni pritisak. Pokušavaju usaditi mu mržnju na socijalističku Hrvatsku i Jugoslaviju. To ga sili na razmišljanje. Strah ga je od te okoline. A još veći strah da ne podlegne.

Deset drugih bjegunaca iz Murtera poslali krišom jednoga svoga, da ode konzulu FNRJ u Rim i podnese molbu, da se žele vratiti u domovinu.

A naš mladić otišao direktoru logora i podnio molbu za sebe. Na sreću ustaše to nisu doznale, a kad su doznali bilo je kasno. Dogadalo se redovno da su ustaše takove »izdajnike« znali isprebijati, pa čak i ubiti.

Nakon šest dana molba je bila rješena i mladić je stavljen pod zaštitu policije: Još je nešto proboravio u zatvoru, a zatim je krenuo natrag u domovinu. Na odlasku kazao im jedan talijanski policajac, da će ih u Jugoslaviji »ammazzare«.

Naš mladić i još četrnaest bjegunaca iz Murtera, koji su se do sada vratili iz pakla u Fraschetti-u, zadovoljni su što su opet među svojima, u svojoj domovini i u svojoj kući. Stide se svoga djela.

Ipak su se othrvali većem zlou, u koje su bili zapali svojom krvnjom.

Zanijela ih je bila velika obmana, koju među nama žaptom ili poluglasno podržavaju mudrijaši ili neprijateljski elementi protiv kojih se naši gradani, političke i društvene organizacije nedovoljno bore, očima da se u tudem svijetu s vrlo malo truda pobire »sladani med«, da te dočekuju raširenih ruku i nude: »Izvolite gospodine. Kuda? U Ameriku, Australiju ili gdje drugdje, brodom, avionom ili simplicom?«

Dobra škola i njima i onima, koji se još zanose tom velikom obmanom.

— k —

ZASTO SIBENIK NEMA PRODAVAONICU UGLJENA

Dana 4. rujna o. g. motornim brodom »Pirovac« putovala je 1. mjesecu mlađa putnica iz Pirovca.

Pred samim pristanuštem u Jezerima padne joj u more ručna torbica od polvinila. »Pirovac« je pristao i mlađa putnica je zaštitila zapovjednika broda, da pričeka s odlaskom dok se ne snade za svoju torbicu. On joj je to obećao. Putnica je zatim otrčala obalom prema jednom ribiarskom brodu, te je zamolila ljude da joj izvuku torbicu iz mora. Oni su to rado učinili. U to vrijeme i »Pirovac« se uputio prema mjestu, gdje su ribari izvukli torbicu, i tu je pričekao da oni prevezu i mlađu putnicu. Kad se ona našla na palubi »Pirovaca« bila je sretna što su joj spašeni dokumenti i novac, sa kojim je mogla nastaviti put za Sibenik i dalje za Zagreb.

Mala stvar, ali ona upravo govori o dobroj volji kapetana i posade m/b »Pirovac«. Ne kaže primjer pojedincima, koji nisu uvijek uvidavni prema putnicima.

G. J.

DOBROVOLJNA RADNA AKCIJA U ROGOZNICI

Organizacija SSRN u Rogoznici, a i one druge raspravlja se o uredjenju i uljepšavanju mjesto. Ima mnogo rupa u kojima leži voda i one otežavaju prolaz.

S tim u vezi održana je konferencija SSRN u Rogoznici na kojoj je između ostalih pitanja, raspravljeno i o navedenom. Osnovan je odbor od 5 članova, koji je između ostalih rupa u kojima leži voda i one otežavaju prolaz.

Na skupštini su razmotrena pitanja rada i poslovanja poljoprivredne zadruge za razdoblje od 1. siječnja do 31. lipnja 1954. god.

Zadrugari su vrlo pažljivo sa-

slušali izvještaj upravnog i nadzornog odbora, kao i izvještaj završnog računa.

Iz izvještaja završnog računa prikazana je aktiva zadruge u iznosu od 318.000 dinara. Nakon podnesenih izvještaja razvila se diskusija o pitanjima unapređenja poljoprivrede.

Zadrugari su također raspravljali o izgradnji 8-godišnje škole, čiji su temelji već prije dva mjeseca očišćeni i za čiju izgradnju je zadruga iz vlastitih sredstava nabavila početni materijal. Na skupštini je izvršena rasprjeda rada za pojedina sela.

Na skupštini su Milisa Božo pok. Jerka i Marinov Mirkop. Jerka radnom predsjedništvu skupštine položili svaki po 10.000 dinara na poklon za izgradnju škole, pored ostalih obaveza koje su izvršili.

Otok Prvić kolijevka prvi Titovih mornara

Bijeda i nezaposlenost nisu

ninđige tako izrazito utjecale na formiranje klasno svijesnog ribarskog proletarijata, kao na ovom malom otočiću šibenskog arhipelaga za vrijeme stare Jugoslavije. Prve izravne manifestacije počele su sa prvim štajkaškim akcijama protiv vlastitih gospodara u Jelsi i Komiži, kod kojih su godinama bili najamni ribari, za pravičnu podjelu lovine, a kod kuće se vodila ostra revolucionarna borba protiv čuvara i stubova staroga režima.

Sasvim je normalno da je takav revolucionarni elemenat jedva dočekao da se snabdiye oružjem u momentu kapitulacije stare Jugoslavije i naoružan dočekom Koromača-zapadni rt Škulja i južni rt Škulja-zapadni rt Kurbe. Dok je okupator primjetio, odnosno doznao za pojavu jedne nepoznate partizanske jedinice, prošlo je desetak dana, a kroz to

u Rištimu bila dana pismena zapovijest sa tim određenim zadatkom. Kao gonjeni vihorom dođili su na Modrave i odatle se prebacili na otok Žut, gdje su jednom žutskom gajetom od 17 stopa dužine i potrebnim alatom krenuli na izvlačenje i demontažu mina.

Najteži je bio početak, jer ni jedan od njih nije bio minerski suručnjak. Da ne bi došlo do katastrofe, ždrijebom su se odlučila dvojica na pokusni rad, dok su ostala trojica bila na osiguranju. Srećom bilo je sve u redu. Za nekoliko dana bili su od mina temeljito očišćeni prolazi Koromača-zapadni rt Škulja i južni rt Škulja-zapadni rt Kurbe. Dok je okupator primjetio, odnosno doznao za pojavu jedne nepoznate partizanske jedinice, prošlo je desetak dana, a kroz to

zadatkom je bio početak, jer ni jedan od njih nije bio minerski suručnjak. Da ne bi došlo do katastrofe, ždrijebom su se odlučila dvojica na pokusni rad, dok su ostala trojica bila na osiguranju. Srećom bilo je sve u redu. Za nekoliko dana bili su od mina temeljito očišćeni prolazi Koromača-zapadni rt Škulja i južni rt Škulja-zapadni rt Kurbe. Dok je okupator primjetio, odnosno doznao za pojavu jedne nepoznate partizanske jedinice, prošlo je desetak dana, a kroz to

zadatkom je bio početak, jer ni jedan od njih nije bio minerski suručnjak. Da ne bi došlo do katastrofe, ždrijebom su se odlučila dvojica na pokusni rad, dok su ostala trojica bila na osiguranju. Srećom bilo je sve u redu. Za nekoliko dana bili su od mina temeljito očišćeni prolazi Koromača-zapadni rt Škulja i južni rt Škulja-zapadni rt Kurbe. Dok je okupator primjetio, odnosno doznao za pojavu jedne nepoznate partizanske jedinice, prošlo je desetak dana, a kroz to

zadatkom je bio početak, jer ni jedan od njih nije bio minerski suručnjak. Da ne bi došlo do katastrofe, ždrijebom su se odlučila dvojica na pokusni rad, dok su ostala trojica bila na osiguranju. Srećom bilo je sve u redu. Za nekoliko dana bili su od mina temeljito očišćeni prolazi Koromača-zapadni rt Škulja i južni rt Škulja-zapadni rt Kurbe. Dok je okupator primjetio, odnosno doznao za pojavu jedne nepoznate partizanske jedinice, prošlo je desetak dana, a kroz to

zadatkom je bio početak, jer ni jedan od njih nije bio minerski suručnjak. Da ne bi došlo do katastrofe, ždrijebom su se odlučila dvojica na pokusni rad, dok su ostala trojica bila na osiguranju. Srećom bilo je sve u redu. Za nekoliko dana bili su od mina temeljito očišćeni prolazi Koromača-zapadni rt Škulja i južni rt Škulja-zapadni rt Kurbe. Dok je okupator primjetio, odnosno doznao za pojavu jedne nepoznate partizanske jedinice, prošlo je desetak dana, a kroz to

zadatkom je bio početak, jer ni jedan od njih nije bio minerski suručnjak. Da ne bi došlo do katastrofe, ždrijebom su se odlučila dvojica na pokusni rad, dok su ostala trojica bila na osiguranju. Srećom bilo je sve u redu. Za nekoliko dana bili su od mina temeljito očišćeni prolazi Koromača-zapadni rt Škulja i južni rt Škulja-zapadni rt Kurbe. Dok je okupator primjetio, odnosno doznao za pojavu jedne nepoznate partizanske jedinice, prošlo je desetak dana, a kroz to

zadatkom je bio početak, jer ni jedan od njih nije bio minerski suručnjak. Da ne bi došlo do katastrofe, ždrijebom su se odlučila dvojica na pokusni rad, dok su ostala trojica bila na osiguranju. Srećom bilo je sve u redu. Za nekoliko dana bili su od mina temeljito očišćeni prolazi Koromača-zapadni rt Škulja i južni rt Škulja-zapadni rt Kurbe. Dok je okupator primjetio, odnosno doznao za pojavu jedne nepoznate partizanske jedinice, prošlo je desetak dana, a kroz to

zadatkom je bio početak, jer ni jedan od njih nije bio minerski suručnjak. Da ne bi došlo do katastrofe, ždrijebom su se odlučila dvojica na pokusni rad, dok su ostala trojica bila na osiguranju. Srećom bilo je sve u redu. Za nekoliko dana bili su od mina temeljito očišćeni prolazi Koromača-zapadni rt Škulja i južni rt Škulja-zapadni rt Kurbe. Dok je okupator primjetio, odnosno doznao za pojavu jedne nepoznate partizanske jedinice, prošlo je desetak dana, a kroz to

zadatkom je bio početak, jer ni jedan od njih nije bio minerski suručnjak. Da ne bi došlo do katastrofe, ždrijebom su se odlučila dvojica na pokusni rad, dok su ostala trojica bila na osiguranju. Srećom bilo je sve u redu. Za nekoliko dana bili su od mina temeljito očišćeni prolazi Koromača-zapadni rt Škulja i južni rt Škulja-zapadni rt Kurbe. Dok je okupator primjetio, odnosno doznao za pojavu jedne nepoznate partizanske jedinice, prošlo je desetak dana, a kroz to

zadatkom je bio početak, jer ni jedan od njih nije bio minerski suručnjak. Da ne bi došlo do katastrofe, ždrijebom su se odlučila dvojica na pokusni rad, dok su ostala trojica bila na osiguranju. Srećom bilo je sve u redu. Za nekoliko dana bili su od mina temeljito očišćeni prolazi Koromača-zapadni rt Škul

Šibenik kroz tjedan

Kinematografi

SLOBODA: premjera domaćeg umjetničkog filma — VESNA — Dodatak: Filmske novosti br. 33. (do 14. IX.)

TESLA: zatvoreno radi restauriranja.

Dežurna ljekarna

Službu vrši II. narodna ljekarna — ulica Bratstva i Jedinstva.

IZ MATIČNOG UREDA

RODENI

Duška, kći Lambaša Dušana i Slavica Darinke; Boris, sin Franje i Dragice Čičmirk; Žeina, kći Vujadina i Sonje Beader; Ante, sin Milana i Tome Slavice; Tomislav, sin Mira i Franice Grgas; Mirko, sin Jose i Radojke Baranović; Zdravko, sin Nikole i Slavke Blačić; Vlasta, kći Grge i Ivane Jakovljević; Edvard, sin Josipa i Ojdane Kužina; Petar, sin Laze i Milene Bešević; Mirjana, kći Ive i Dumine Repanić, Branka, kći Ive i Andelke Mičić i Marija, kći Josipa i Stane Matijaš.

VJENČANI

Vincek Josip, strojobravar — Mrdelj Tonka, tkalja; Skubić Oskar, mašinista — Periša Zlata, domaćica i Rupić Ante, penzioner — Pivac Tomislava, domaćica.

UMRLI

Jerković Mirko pok. Sime, star 54 godine i Bešević Petar Lazin, star 4 dana.

OBAVIJEST

Obaviještavaju se ustanove, nadležna, poduzeća kao i cijenjeno građanstvo, da sam u Zagrebačkoj ulici br. 11 otvorio staklorezačku radnju, u kojoj vršim uokvirenje slika, izradu ogledala raznih veličina, urezivanje - ustaklivanje novogradnja, kao i sve ostale staklorezačke usluge.

Izrada brza i solidna - cijene umjerene.

DRAGUTIN MERLE

MALI OGLASNIK

MIJENJAM TROSOBNI UDOBNI STAN (i djevojačku sobu) u Splitu za odgovarajući u Šibeniku. Za informacije obratiti se konobaru Mediću u oficirskoj menzi.

gradske vijesti

Zašto nije uspjelo književno veče?

Tko je imao dobre oči mogao je u subotu 4. o. mj. vidjeti na kazališnoj zgradi jedan oglas kojim je najavljen književno veče naših poznatih književnika Jurja Franičević-Pločara, Ante Cetina, Zivka Jeličića i Srećka Dlane.

Posjet studenata arheologije iz Ljubljane

Ovih je dana grupa od 25 studenata arheologije iz Ljubljane pod vodstvom sveučilišnog profesora i akademika Josipa Korošca stigla u Šibenik. Za vrijeme dnevne boravka grupa je posjetila Gradske muzeje i arheološke iskopine na Danilu. Tom prilikom je direktor muzeja prof. Frano Dujmović pokazao studenima pojedine predmete iz mlađeg kamenog doba.

U kolovozu preko 1200 turista

U odnosu na mjesec srpanj u kolovozu ove godine povećan je broj stranih i domaćih turista, koji su posjetili naš grad. U tom razdoblju boravilo je u Šibeniku 940 domaćih i 307 stranih turista, sa preko 2200 noćenja. U ovaj broj nisu uračunati oni koji su samo na nekoliko sati ostali u gradu. Iz naše zemlje najviše

PREUREĐENJE KINA
»SLOBODA«

Pred više od mjesec dana započeli su radovi na preuređenju kinematografa »Sloboda«, koji su upravo ovih dana završeni, tako da će današnjim danom započeti predstave. Dvorana je bojudisana, postavljene su nove preklopne stolice, a u donjem dijelu sale i dvije lijepo uredene lože sa 20 sjedala mesta. Također je instalirano električno grijanje i fluorescentno svjetlo. To je ujedno prvi veći objekt koji je osvijetljen fluorescentnim sijalicama u našem gradu. Kako doznajemo u toku su pripremljeni radovi na preuređenju i drugog gradskog kinematografa.

Za naše poljoprivrednike

Što treba učiniti prije berbe grožđa

Nije rijedak slučaj da pojedini vinogradari upopaste sav svoj godišnji prihod zbog toga, što mnogi poljoprivrednici ne posvećuju punu pažnju čistoći, kako podruma, tako i vinskog suda. Podrum je u najviše slučajeva spremište svega i svačega, pa o-tuda i vino koje se drži u takovim podrumima neće se i ne može održati zdravim. U ovom kratkom prikazu ne mislimo se upuštati u analizu kakav mora biti podrum, i kako ga treba održavati, već ćemo pokušati u kratkim crtama prikazati kako treba čuvati i njegovati vinski sude (bačve), jer se vino u njemu nalazi. Koliko ima i dobrih vinara-vinogradara, koji su i najbolje vino počinjali zbog nepoklanjanja pune pažnje sudu. Prije nego vinsko sude upotrebito, mora se svakako bačva pregledati da li je zdrava. Zdrava bačva smije mirisati jedino malo po sumpornom dimu, naprotiv ukoliko zaudara po čemu bilo drugom, ona je bolesna i mora se liječiti. Bačve najčešće treba liječiti od plijesni, pošto u vlažnim podrumima plijesan ima sve uvjete za razvoj. Čim ustanovimo da nam je bačva plijesniva, moramo joj odmah skinuti dno i ostaviti neko vrijeme na zraku da se plijesan osuši. Tada se četkom i hladnom vodom temeljito odstrani sva plijesan. Kad se plijesan sasvim odstranila, ispiri se stupak ponovi.

Bačva hladnom vodom. Poslije toga se ulije u bačvu 5 do 10 litara vrele vode, kojoj se pretodno dodalo 200 do 400 grama sode. Bačvu zatvorimo te dobro isperemo. Još dok je voda u bačvi topla treba je iz bačve izliti, a bačvu zatim ispirati hladnom vodom. Poslije toga, kad se bačva dobro osuši treba je zasumpiti.

Plijesne bačve ne smijemo nikada prati vrelom vodom, a da se prethodno nije sva plijesan odstranila. Ako tako ne radimo, prodrijet će u drvo bačve neugodni mirisi, koji se iz plijesni razvijaju kod viših temperatura, pa bi se time bačve još više počvarile.

Ciknute bačve, liječe se obično isto tako kao i plijesnive.

Najprije se bačve, četkom dobro očiste i hladnom vodom ispru. Zatim se napune hladnom vodom te ostave stajati 8 do 10 sati. Kad se voda izlije, ispire se bačva vrelom vodom i sodom. Na bačvu od 10 hl uzima se oko 50 litara vrele vode i 7 kg sode. Bačva se dobro izvalja. Prije nego se ohladi voda treba je izliti, pustiti bačvu da se osuši, a onda je dobro zasumporimo i začepimo. Ako se i za tog postupka osjeti ciknutost, onda se ovaj po-

smo da naši vinogradari noče važnost o čistoći vinskog suda, jer u protivnom, može sav trud biti upropasten.

Ing. M. Lalić

Vrućina u gradu

Posljednjih nekoliko dana ponovo je zavladala u gradu velika vrućina, upravo rijetka za ovo godišnje doba. Dnevne temperature u hladu kretale su se oko 20°C. Najveća temperatura zabijeljena je u četvrtak 2. o. m. kada je u 14 sati iznosila 31.10°C. Istoga dana u noći minimalna temperatura iznosila je 18.6°C. Vrući dani utjecali su i na povrćani posjet kupača na gradskim kupalištima Martinskog i Jadrije.

Ove redjelje osobito zabilježen je rekordan broj kupača i na kupalištu u Zlarinu. Kako metereolog predviđaju toplo vrijeme za- držat će se i dalje.

Obilno proizvoda na tržnici

Sibenska tržnica je u posljednje vrijeme snabdjevana dovoljnim količinama raznih poljoprivrednih artikala, čije su cijene relativno dosta visoke. Današnje

cijene povrća i voća: kapula 24 dinara kilogram, krumpir 16, paprika 36, rajčice 26—35, mrkvica 40, kupus 26—30, zeleni mahune 60, lubenice (domaće) 10, somborske 14, grožđe 70—80, smokve 40, jabuka 36—38, kruške 50, šljive 60, breskve 60, limuni 360, suhe šljive 120, sir paški 480, sir trapist 320, mlijeko 32 dinara litera, jaja 16 komad i med 250 Din kilogram.

ŠTO RADI SANITARNA INSPEKCIJA?

27. prošlog mjeseca svratio je u Narodni restoran Dragan Jovanović, trgovacki putnik poduzeća »Cvetan Dinov« iz Skoplja i tamo pojeo dva obroka čevapčića. Međutim, dotični je odmah osjetio bolove u želucu, te je uslijed trovanja bio primoran zatražiti u bolnici liječničku pomoć, gdje je zadržan šest dana. Napominjemo, da to nije osamljeno slučaj, i smatramo potrebno zapitati Sanitarnu inspekciiju: Kako je moglo do toga doći?

PROMET U ŠIBENSKOJ LUCI

Za posljednjih desetak dana boravilo je u šibenskoj luci nekoliko stranih i domaćih prekooceanskih brodova koji su vršili ukrcaj raznog materijala. Tako su iz luke isplovili švedski brodovi »Gransbergen«, »Scania« i »Algerija« s izvjesnom količinom barita i kromove rudače za Rotterdam i Anvers, te domaći brodovi »Hrvatska« s teretom od 50 tona feromangana, zatim »Kor-dun« s teretom od 5550 tona cinkovog koncentrata i »Korana« sa većom količinom drvene grade.

KRADA U ZAVODU ZA SOCIJALNO OSIGURANJE

Nedavno su organi Unutrašnjih poslova uspjeli uhvatiti J. S.

koji je izvršio kradu u Zavodu za socijalno osiguranje, odnjevši tom prilikom jednu električnu peć. Kradljivac je, odmah poslije nego je počinjena šteta, uhvaćen i predan na daljnji postupak.

Ekipa »Jadran-filma« doputovala u Šibenik

Prije nekoliko dana jedna ekipa »Jadran-filma« iz Zagreba doputovala je u Šibenik da bi snimala dokumentarni film o Krapnju. Snimanje dokumentarnog filma, pod nazivom »Nepoznati kraj«, je završeno, tako da će on uskoro biti prikazivan u našim kinematografima. Ovaj dokumentarni film je od posebnog značenja, jer su snimljeni običaji, lov i život spužvara, jedini na našem Jadranu.

Ekipa »Jadran-filma« otputovala je na otok Zirje, gdje će se također snimati za jedan dokumentarni film.

IZ STAROGA ŠIBENIKA

Prvo birano šibensko općinsko zastupstvo

Do revolucionarne 1848. g. općinska je zastupstva postavljala vlada dekretom. Načelnika, par prisjednika i nekolicinu vijećnika režim je uzimao iz kruga gradske gospode i bogatijih građana. Ni jedan stanovnik sela, ni jedan obrtnik ili radnik nije bio postavljan na mjesto općinskoga zastupnika.

1848. g. došlo je i u tom pogledu do promjena, u Šibeniku, kao ni u kojem drugom dalmatinskom gradu, upravo radi kalauza.

Zatоn: Mate Sevdija, Vid Martinović, Niko Mrša i Blaž Ajduković; Vrpolje: Ante Babić, Niko Sarac, Mate Aras-Bragadin, Mijo Bego, Mate Erceg, Jakov Knežević, Joso Vrčić, Grgo Nakić, Ivan Celić, Ivan Crljen, Filip Erceg, Mate Bralić, Mate Strižan, Jakov Grandeš, Mate Bumbak, Pere Sarić i Tome Tarataška;

Primošten: Mate Miliša, Mate Skorić-Huljev, Jure Bolanča, Jure Gačina, Sime Gracin, Markijol Cabov, Ante Jurić, Jure Jurin, Petar Huljev, Sime Cobanov, Roko Bolanča i Mate Marčić;

Rogoznica: Jakov Ercegović-Terzanov, Grgo Živković-Laurienta, Ivan Živković-Bukarina, Marko Bogavčić-Budiša, Ante Grgurević-Buva, Josip Lušić (župnik), Joso Ercegović-Klamuš, Jakov Ercegović-Midela, Sime Županović-Galje, Bare Živković-Kanonic, Joso Ercegović-Šapa, Joso Ercegović-Sušta i Mate Ercegović-Gak.

Ovolika masa narodnih birača mora da se vrlo neugodno dojima carsko-kraljevske Preture u Šibeniku, tada najviše državne vlasti u kotaru, kad je ova siječnja 1849. tražila da izbor zastupstva bude odgodjen. Pitano je gledje toga i staro, dekretom postavljeno općinsko zastupstvo. Ovo je u svojoj sjednici od 26. siječnja izrazilo svoje »čvrsto i jednodušno mišljenje da odmah treba da bude obavljen izbor općinskih časti glasovima puka, jer »izbor općinskih časti glasovima puka svjetuje javno mišljenje i želju sadanjeg zastupstva«. Na osnovu toga naredilo je Okružno poglavarstvo u Zadru 1. veljače izvršenje izbora, a tri dana kasnije pozvala je Pretura birane birače da 22. veljače dođu u dvoranu drevne Vijećnice radi biranja načelnika, 6 prjesednika i 24 vijećnika.

22. veljače 1849. Šibenki su puk slavio svoju prvu pobedu: za načelnika izabran je pučki sin Niko Koštan, odnjevši veliku većinu nad talijanskom kontom Antonom Fenjem, a za prjesednike izabrani su Semonić, Rošani, Niko Slavica, Kulišić, dr. Ante Fontana i Tome Supuk.

Izbori biranih birača izvršeni su u prosincu 1848. I danas su zanimljiva imena te 112-oričice tadašnjih najuglednijih ljudi grada i sela, pa ih donosimo. Izabrani su u izborništvinama:

Grad: Antun Fenzi (konta), Anton Semonić, Niko Slavica, Frano Fenzi (konta), Lujo Zuliani, Josip Đadrov, Anton Meneghelli, Josip Beban, Lujo Giron, Paško Rošini, Ivan Fosco, Juraj Bane, Niko Koštan, Karlo Vidović, Ivan Kevešić, Miho Stipančić, Spiro Boman, dr. Viktor Gajlotović, Vicko Buratović, Andrija Galvani, dr. Lujo Frari i Paško Belamarić;

Varos: Mate Ilijaš, Tome Supuk, Pavle Grubišić, Marko Supuk, Sava Omčikus, Mate Čelar, Ivan Rosani, Stipe Vučenović, Sime Kulišić, Stevo Matačulj, Krste Bakula, Ante Baranović-Kapural, Ivo Baranović-Trenfo i Ivo Gojanović;

Dolac: Sime Lokas, Dunko Bujas, Vicko Unić, pop Inocent Regola (župnik), Mate Unić i Vicko Rošini;

Lozovac: Niko Mrnde, Mijo Knežić, Marko Supuk-Ceko, Marko Kruščić, Bare Koštan, Mijo Milišić, Vučenović, Ante Šižgorić, Lokas, Giron, Kruščić, pop Todor Šušić, Knežević, Ante Delfin, Ivo Aras, Joso Mihaljević, Višnjić, Jakov Kljajić, Knežić i Grandeš. Medu izabranima bilo je 17 težaka.

U novo zastupstvo izabrana su sa svim hrvatskim glasovima 17 težaka.

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 521-T-292

Rukopis se ne vraćaju.

Preplata za tri mjeseca Din 120.—, pola godine Din 240.—, za 1 godinu Din 480.—.

»SIBENSKI LIST«
organ Socijalističkog saveza radnog naroda za grad i kotar Šibenik

Uredništvo, Štamparsko poduzeće »Stampa«

Glavni 1 odgovorni urednik

NIKOLA BEGO

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 521-T-292

Što Šibenik gradi na obali?

Pisac članka »O izgradnji stambenog bloka na obali« nema jasnu predodžbu o izgradnji Šibenika, a među ostalim i namjenni, sadržajima i funkcionalnim odnosima onoga što se danas ostvaruje na obali.

Kao projektant cjelokupnog urbanističkog uređenja Šibenika, uključio sam u »projekat uređenja obalnih površina«, mome radu konkurentno »rješenje novoga bloka« na obali. Stoga ću u prvom redu podsjetiti na ono, što je prethodilo odlukama o upravo takvom uređenju obale. Urbanističko-arhitektonski natječaj dao je niz raznih prijedloga uređenja obale pred historičkim dijelom grada, a žiri je jednako povoljno ocijenio dva rada, koj a su u osnovi različito riješila izgradnju novoga bloka i uređenje obalnih površina. Prvo rješenje predviđa u području novoga bloka, široko otvaranje sredine grada prema obali, sa svrhom što jačeg stvaranja kontakta sredine grada sa životom obale i postizanja vizuelnog doživljaja mora već iz Široke ulice. Drugo rješenje zapostavlja takav kontakt, no daje prednost mirnom prostoru na obali, u kojem razvija društveni život. Sadržaji obaju rješenja bili su istovjetni i ni u jednom času sporni, iako su varirali u obujmu sadržaja i u oblikovanju visine pojedinih objekata. Interesantno je, da su oba konkurentna rada bila gotovo jednaka u konturnama tlocrta onog objekta koji »suzuje« obalu, pa to nije moglo nastati slučajno. Jača razlika, gotovo opreka, bila je u tlocrnoj dispoziciji sadržaja prizemlja. GNO odlučio se za izgradnju po drugom rješenju sa primjenom dispozicije sadržaja prizemlja prema prvom rješenju. Po tome se izvodi gradnja novoga bloka, a urbanističko uređenje okolnih površina obale, izvodi se po projektu potpisanoj.

Da prijedemo na iznesene primjedbe tako složenom projektu rješenja toga dijela obale.

Rub obale koja je u gradnji, namijenjen je lokosaobraćaju onih naselja, koja pomorskim putem gravitiraju Šibeniku. U budućnosti se može očekivati da će taj promet i porasti, no on će biti na tome mjestu obalnog pojasa gotovo isključivo osobno-putnički, i to prvenstveno za vezu naselja na otocima sa gradom. Kopnena naselja regiona Šibenika vezat će sa gradom mnogo brže, češće, udobnije i stalnije Jadranska cesta, koja je u izgradnji. Bez obzira na to, plan namjena gradskih obala u Šibeniku predviđa strogo odvajanje putnika od tereta, i u vezi s tim primjenjuje i određen pomak današnjih namjena pojedinih dijelova prema jugu. Tako će se u budućnosti za putničko-pomorski saobraćaj brodova duljih relacija koristiti prvenstveno obala u Dragi. U Dragi se stvara centralni gradski saobraćajni trg, veličine nekoliko Poljana. Na tom trgu nalazi se i nova putničko željeznička stanica, a rub obale uz kolosjeke stanicu koristi se za loko - teretni promet. Regulaciona osnova predviđa rješenje problema u cjelini, pa se može sa sigurnošću pretpostaviti, da će na novoj gradskoj obali pred historičkim dijelom grada ostati samo dio osobnih vozila u vezi potrebe putničko

pomorskog loko-saobraćaja. A ta količina vozila ne će nikada zahtijevati neko daljnje proširenje obalne površine, kako to piše pomenutog članka navodi.

Nova obala namijenjena je isključivo pješaku, bilo da kao putnik na tom »gradskom peronu« čeka na edlazak broda, ili ga koristi u dolasku, ili je pak jednostavan gradanin šetač. Prvo odgovara jutarnjem »radnom«, a drugo večernjem »društvenom« periodu života grada na tome mjestu. Projektirana cestovna tračka širine 6 m podudrje se tom svakodnevnom slijedu korištenja tog obalnog pojasa. Navede je obala namijenjena šetnji i društvenom životu gradana, i to protiv, on je imao da riješi sadržajno ovo područje tako, da ono zadovolji prvenstveno društvenoj odnosu na loko-saobraćajnoj namjenu obalnog ruba, — na protiv, moje je mišljenje, da je projektant želio da na tom mjestu stvari i urbanistički oblikuje obalnu nišu, kao predprostor društvenim sadržajima, i kao projektni nije pred historičkim dijelom grada mjesto za smještaj hodanju obalom, prostor koji bilo kakve garaže ili magazina, a jednako tako ni bilo kakvog arhitekturu nego namjenom, više sadržaja koji bi sa sobom doveo povećanje saobraćaja vozilima.

Za takve sadržaje koji zahtijevaju posluživanje i snabdijevanje vozilima, ili koji poslužuju saobraćaj, postoje određena mjesto i područja koja predviđa urbanistički plan grada, a koja su utvrđena na temelju funkcionalne konstrukcije grada. Ovo spominjem naročito s razloga, što je pisac pomenutog članka već ranije u zagrebačkom »Vjesniku« predlagao uređenje nove obale sa smještajem garaža i magazina u vezi loko-saobraćaja, i pozivao posebno na intervenciju Urbanistički institut i Konzervatorski zavod NRH, kao da oni nisu o tom predmetu dali svoju svestranu suradnju već za vrijeme urbanističko-arhitektonskog natječaja, a i kasnije, u donošenju odluka, i kao da se nisu suglasili s osnovnim stavovima projekata.

»Stambeni sadržaj« koji je uključen u katovima novoga bloka na obali ne smeta sadržajima prizemlja, koji su podređeni namjeni obale i obalnih površina. Dapače, lično ne vidim ni »realniju«, ni po nekom drugom specifičnom traženju korisniku namjenju korištenja spratova, no u stambene svrhe. Taj okvir korištenja objekata nije oprećen »društveno« namjeni tog dijela obale. Kada bi postojale realne mogućnosti investiranja u svrhu pojačanja društvenog sadržaja na tome mjestu obale, rješavao lokalni saobraćaj. Prebilo bi poželjno korištenje jed-

nog dijela bloka u svrhu hotela, jer će u Šibeniku, obzirom na njegov razvoj, i onako biti potrebno izgraditi takav objekat i pored uređenja bloka »Krke« u te svrhe.

Zašto je na obali projektiran novi posebni trg malih dimenzija? Po mom mišljenju, projektant nije na tome mjestu ni imao da rješava neki prostorno-sadržajni zahtjev u funkcionalnom odnosu na loko-saobraćajnoj namjenu obalnog ruba, — na protiv, on je imao da riješi sadržajno ovo područje tako, da ono zadovolji prvenstveno društvenoj odnosu na loko-saobraćajnoj namjenu obalnog ruba, — na protiv, moje je mišljenje, da je projektant želio da na tom mjestu stvari i urbanistički oblikuje obalnu nišu, kao predprostor društvenim sadržajima, i kao projektni nije pred historičkim dijelom grada mjesto za smještaj hodanju obalom, prostor koji bilo kakve garaže ili magazina, a jednako tako ni bilo kakvog arhitekturu nego namjenom, više sadržaja koji bi sa sobom doveo povećanje saobraćaja vozilima.

nalizirao profile te obale, i kako oni rješavaju saobraćajne potrebe, i da li i u kojoj mjeri postoji potreba provedbe kolnog saobraćaja splitskom rivom. U biti i ne-ma sličnosti s problemom »provoznosti« Šibenske obale gdje je kapacitet provoznosti u funkcionalnom smislu jednak potrebljama stambene ulice. No upravo na tome primjeru mogu iznijeti loše posljedice nekompleksnog rješavanja urbanističkog problema. Neumjereni proširenje splitske rive vrlo je porazno u pogledu na doživljaj veličine, skladnosti i monumentalnosti Dioklecijanske palače. Prevelika platforma obale stvara od palače gotovo neugledan objekat, koji je time izgubio svoju monumentalnost u doživljaju s obale, te je udaljavanjem od mora postao izrazito kopneni objekat. Nekadanja karakteristična slika Splita time je uništena, i ne postoji više mogućnost dovodenja u jedinstven doživljaj: lučkog kolorita drvenih plutajućih bracera (trgovina), usidrenih duž obale, sa monumentom palače i vrevom života pomorskog grada. Na tome mjestu izgubljen je kontakt mora sa gradom. Ovim proširenjem obale, Split je mnogo od Splita izgubio.

Cime danas stvoriti živavnost gradskih obala, koje elemente spajanja primijeniti u povezivanju gradskog života s onim dijelom života na moru koji daje kolorit grada na moru? To su pitanja na koja daje odgovor upravo ono, što se danas radi na novoj obali pred historičkim i društvenim dijelom grada Šibenika! U tome nastojanju potrebno je i korisno da se uvaže prijedlozi gradana koji dovode do boljeg i potpunijeg rješenja ovih kompleksnih problema, a interesiranje je svakako poželjno i povoljno. Ali idemo dalje.

Pisac članka misli, da je danas najstariji stanjem glavni gradski trg »Poljana« sa funkcionalnog gledišta »zadovoljavajuće« obuhvat sive potrebe grada Šibenika, počam od društvenih pa do saobraćajnih potreba (javnih manifestacija, korza, stanicu autobusa, i sl.), — te, pošto su ostali današnji trgovci »postali bez važnosti« i »funkcionalnosti« — smatra, da je stvaranje trgovca približi izgradnju grada obalnom rubu, da se sadrži historički dojam Šibenika koji »raste iz mora«, — dojam koji jednostavno ovaj grad svojom konfiguracijom i izgradnjom traži. Ovu karakterističnu ljepotu Šibenika treba zadržati. Bilo bi estetski bezosjećajno, kada bi se ovaj grad doživilo na način, da se on diže iz ravne plohe prostrane obale.

Pisac članka se ugleda u »proširenje« splitske rive, kojom bi se navodno na dobar način podržao lokalni saobraćaj. Predaleko bi me odvelo, kada bi a-

bijenat od života napuštenih praznih puževih kućica, u historički petrificiranu muzejsku sredinu, kojoj se čak i kroz stručni list traže prijedlozi živog sadržaja koji bi bio sposoban da ponovo razvije život u tom napuštenom i danas perifernom dijelu gradskog života, mislim prilično uzaludno traženje koje dolazi s nepoznavanja urbanističkih zakona razvoja grada. Onaj »trg« pred biskupskom palatom, već je odavno završio svojim životom, i izgubio je namenu u času selidbe tržnice na bliže terene u središtu grada. Tim se primjerima i faktima ne može dokazati »nepotrebnost« stvaranja novih trgovaca sa živim i određenim ulogama u životu i razvoju savremenog grada, kašto to pisac članka čini!

Da se vratimo na Poljanu! Ona sa svom prostranošću ipak nije ni izdaleka u teritorijalnoj mogućnosti da riješi »sve gradске zahtjeve«, pa čak i javni saobraćaj, — a da ostane nepregrađena od saobraćaja, da ostane u domeni pješaka. Zar Šibenčani žele da Poljana slijedi sudbinu doslovno »svih« sličnih trgovaca u svim gradovima, pa i u onima, gdje još nema nekog naročitog kapaciteta saobraćaja, a već su gradani kao pješaci izgurani sa gotovo svih trgovaca, — trgovci već pojeo saobraćaj. Sjetimo se i uporedimo »sve« trgovce Zadruge, Beograda i t. d.

A što je, prema takvom mišljenju pisca članka, sa »životom grada na moru« i sa »približavanjem« života središta grada i Poljane Obali? Šibenik je ipak grad na moru, a gradani osjećaju da sa »vezom na obalu« nešto nije u redu! Život grada Šibenika treba da straže s obalom i sa morem, to je ona punoča život koju je Šibenik s raznih razloga dodanas postepeno gubio. To treba novato stvoriti. Mnoge od potreba središta grada čekaju svoje rješenje, no ne »adaptacijama« na Poljani, već organiziranim izgradnjom obalnih potročja, a sa Poljanom treba takav području obale što bolje vezati! Grad ne bi dobio mnogo korištenjem nove obale sa strane nekoliko radnika na utovaru i istovaru, ali postavom društvenih sadržaja i rješavanjem živilih funkcionalnih potreba na obali, nastaje u cijelom gradu sasvim druga situacija. Jednako tako stvaranje novih trgovaca u Dragi otvara novo veliko područje obale u neposrednom kontaktu sa središtem grada. Prilaz u ta nova područja obale označuje već danas novi objekat banke. Na tome mjestu stvoriti će se široki prospekt, kao nova pješačka veza Poljane s Obalam!

Ovim je tek u nekoliko crta dan opis u vezi primjedbi navedenog članka, a mnogi odgovori na pitanja postoje u odnosnim detaljnim urbanističkim planovima, koje će GNO izložiti na uvid građanstvu istovremeno sa generalnim regulacionim planom Šibenika, koji je ovih dana dovršen.

Sveuč. Doc. Ing. arh.
Dragan Boltar

SPORT

Drugi uzastopni poraz Šibenika

I drugu utakmicu u okviru Hrvatsko-slovenačke lige odigrao je »Šibenik« na tuđem terenu. Ovoga puta u Šisku, gdje je doživio i drugi uzastopni poraz u ovom prvenstvu — ponovo sa 0:1. Pred oko 1000 gledalaca sušret je vodio dobro Bačun iz Zagreba. Jedini zgoditak utakmice postigli su domaći u 43. minuti iz jedanaesterca.

»Šibenik« je nastupio u ovoj postavi: Bašić, Batinica, Brajković, Tambić, Ilijadica, Blažević, Aleksić, Bego, Zorić, Cvitanović i Stošić.

Odmah u početku »Segesta« je oštros navalila i do 10. minute bila bolja i premoćnija momčad. U tom dijelu Bašić je uspio obraniti precizan udarac glavom, koji je uputila lijeva spojka domaćih. Do odmora utakmica je protekla u izmjeničnim navalama jedne i druge momčadi. I »Šibenik«, kao i domaći imali su više prilika da dođu u vodstvo. Ali i ovog puta »Šibenik« nije imao realizatora. U 43. minuti Blažević je na samoj ivici kaznenog prostora loptu zaustavio rukom, na što je sudac dosudio jedanaesterac, koji je u gol pretvorio Smeh. Bašić je jedva pristigao do loptu, koja je pogodila mrežu.

Drugo poluvrijeme uglavnom je proteklo u ravnopravnoj igri, gdje Zorić dvije stopotne šanse za gol nije znao iskoristiti. Imaće navalna petorka »Šibenika« i na ovoj utakmici ispoljila je neborbenost: igrala je suviše mlako i dozvoljavala protivniku da ide na prvu loptu. Kod domaćih su se istakli desni branč, srednji pomagač i desna strana navale, a kod »Šibenika« pored Bašića, koji je izvanredno branio, dobro su igrali Batinica, Tambić, Ilijadica, Blažević i u navalni donekle Stošić.

* * *

U II. kolu postignuti su ovi rezultati: Kladivar — Trešnjevka 1:5, Uljanik — Ljubljana 1:0, Borovo — Branik 2:0, Željezničar — Tekstilac 5:0, Split — Rijeka 1:2 i Segesta — Šibenik 1:0.

U III. kolu, koje se igra 12. rujna, sastaju se: Rijeka — Šibenik, Tekstilac — Split, Trešnjevka — Željezničar, Branik — Kladivar, Borovo — Ljubljana i Segesta — Uljanik.

Tablica

TREŠNJEVKA	2 2 0 0 9:1 4
RIJEKA	2 2 0 0 5:2 4
LJUBLJANA	2 1 0 1 4:2 2
ŽELJEZNIČAR	2 1 0 1 6:3 2
ULJANIK	2 1 0 1 2:2 2
SPLIT	2 1 0 1 2:2 2
BRANIK	2 1 0 1 2:3 2
BORIVO	2 1 0 1 2:4 2
SEGESTA	2 1 0 1 2:4 2
TEKSTILAC	2 1 0 1 2:5 2
KLADIVAR	2 0 0 2 1:7 0
SIBENIK	2 0 0 2 0:2 0

